

Veiviser til miljøfakta 2008

I serien Statistiske analyser, i fagrapporter og i statistikkbanken gir SSB ut en omfattende oversikt over viktige ressurs- og miljøforhold i Norge.

Denne folderen inneholder et utvalg av statistikkene utgitt siste året, og fungerer dels som en oversikt og dels som en veiviser til mer omfattende beskrivelse i *Naturressurser og miljø*, nyhetsartikler og statistikkbanken.

Statistisk sentralbyrå,
Oslo/Kongsvinger, 2. desember 2008

Øystein Olsen

Innhold

Tilgang og bruk av naturressurser

Energi.....	2
Jordbruk	6
Skog.....	8
Vilt	9
Fisk	10
Vann.....	11
Areal.....	12

Forurensning og miljøproblemer

Klima	15
Luftforurensning	20
Støy.....	24
Kjemikalier	25
Vannforurensning	26
Avfall	28

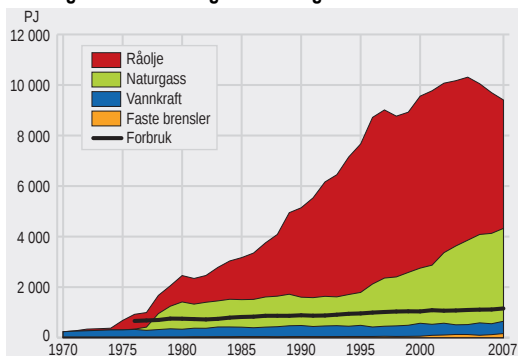
Miljøkostnader

Miljøvernutgifter	31
-------------------------	----

Standardtegn

Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpige tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimalskilletegn	,

Uttak og forbruk av energivarer i Norge¹

¹ Inkludert energisektorene, ekskludert utenriks sjøfart.

Kilde: Energistatistikk, Statistisk sentralbyrå, Oljedirektoratet og NVE.

Produksjon av olje, gass og kull. Verden og utvalgte land. 2007. Mill. tonn og mill. t.o.e.

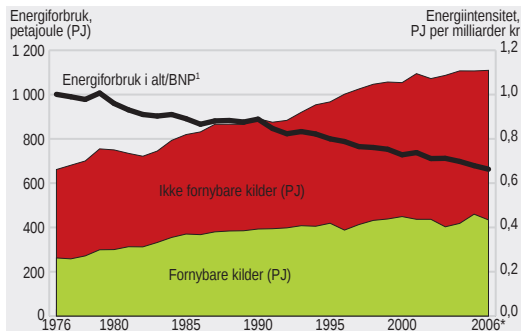
	Olje Mill. tonn	Gass Mill. tonn o.e.	Kull Mill. tonn o.e.
Verden	3 905,9	2 654,1	3 135,6
Norge	118,8	80,7	2,7
Saudi-Arabia	493,1	68,3	-
Russland	491,3	546,7	148,2
USA	311,5	499,4	587,2
Kanada	158,9	165,3	36,9
Kina	186,7	62,4	1 289,6
India	37,3	27,2	181,0

Kilde: BP 2008.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap3-energi.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/energiregn/ http://www.ssb.no/ogprodre/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Samlet energibruk per milliarder kroner BNP¹ og totalt fordelt på fornybare og ikke fornybare kilder. 1976-2006

¹ BNP i faste 2002-priser.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Energiforbruk per capita i de nordiske land samt USA, Japan, Kina. 1990-2005. Kg olje-ekvivalenter

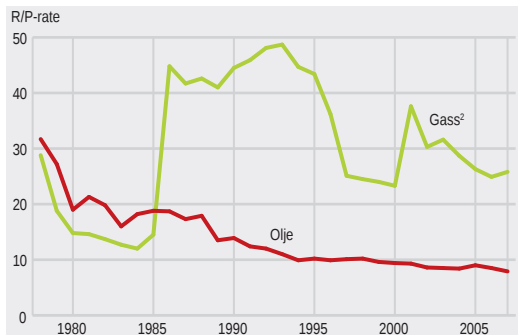
	1990	2000	2005
Norge	5 072	5 747	6 950
Sverige	5 558	5 434	5 778
Danmark	3 482	3 627	3 619
Finland	5 851	6 372	6 666
Island	8 516	11 545	12 249
USA	7 704	8 167	7 888
Japan	3 600	4 159	4 152
Kina	770	880	1 330

Kilde: IEA.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap3-energi.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/emner/01/03/10/rapp_200628/

Levetid for norske reserver av olje og gass (R/P-rate)¹. 1978-2007

¹ Levetiden er uttrykt som R/P-rate som viser forholdet mellom totale reserver og siste års produksjon.

² Pga. endring i klassifikasjonssystemet for petroleumsressurser, er det brudd i tidsserien mellom 2000 og 2001.

Kilder: Energistatistikk, Statistisk sentralbyrå og Oljedirektoratet.

Verdens reserver av fossile energivarer per 31. desember 2007

	Olje Mrd. tonn	Gass Mrd. m ³	Kull Mrd. tonn
Verden	168,6	177,4	847,5
Nord-Amerika ¹	9,5	8,0	250,5
Latin-Amerika	15,9	7,7	16,3
Europa inkl. tidligere Sovjetunionen	19,4	59,4	272,2
Midtøsten	102,9	73,2	1,4
Afrika	15,6	14,6	49,6
Asia og Oceania	5,4	14,5	257,5
Norge	1,0	3,0	..

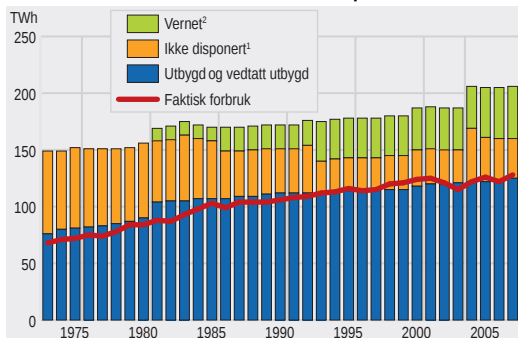
¹ Nord-Amerika inkluderer Mexico.

Kilde: BP 2008.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap3-energi.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/ogprodre/ http://www.ssb.no/olje_gass/

Vannkraftressursene fordelt på utbygd, ikke disponert¹ og vernet². Faktisk forbruk. 1973-2007³. TWh per år

¹ Inkluderer forhåndsmeldte og konsesjon søkt. ² Vassdrag som er vernet av Stortinget er ikke med i tallene før 1981. ³ Den store økningen i 2004 skyldes at små kraftverk mellom 50 kW og 10 000 kW ble tatt med i potensialet.

Kilde: Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Kraftutveksling innen Norden. 1990-2007. GWh

	1990	2000	2005	2007
Kraftoverskudd	15 993	19 254	12 255	10 255
Fra Norge til andre nordiske land				
I alt	16 401	20 489	15 692	15 320
Sverige	12 329	15 724	10 816	11 144
Danmark	3 958	4 634	4 712	3 974
Finland	114	131	164	202
Til Norge fra andre nordiske land				
I alt	408	1 235	3 437	5 095
Sverige	399	916	2 836	3 826
Danmark	7	146	470	1 159
Finland	2	173	131	110

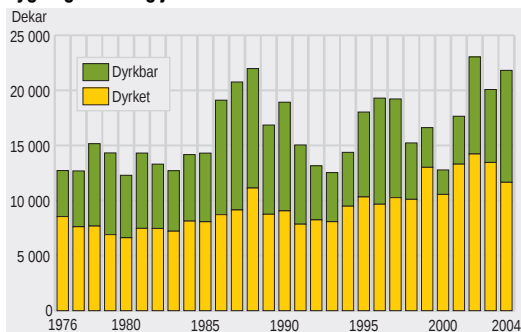
Kilde: Nordel.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap3-energi.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/elektresitetaar/ http://www.ssb.no/muh/
Statistikbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Jordbruk

Irreversibel avgang av dyrket og dyrkbar jord etter plan- og bygningsloven og jordloven. 1976-2004. Dekar

Kilde: Å JOUR-systemet.

Andel av totalt jordbruksareal som er økologisk drevet eller under omlegging til økologisk drift i de nordiske landene. 1991-2007. Prosent av jordbruksarealet

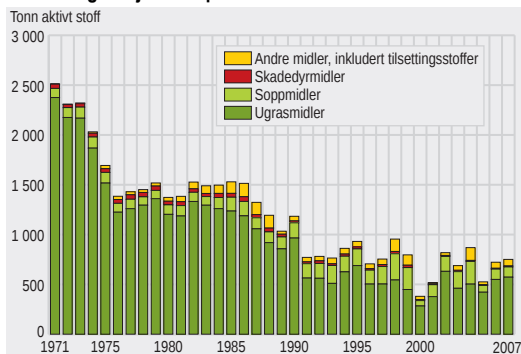
	Norge	Sverige	Danmark	Finland
1991	0,2	1,0	0,6	0,3
1995	0,6	2,6	1,4	2,1
2000	2,0	5,4	6,0	6,6
2005	4,2	6,9	5,4	6,5
2007	4,7	7,9	5,5	6,5

Kilder: Norge: Debio og jordbruksstatistikk fra SSB, Sverige: KRAV og jordbruksstatistikk fra SCB/Jordbruksverket, Danmark: Plantedirektoratet og jordbruksstatistikk fra Danmarks statistik, Finland: KTTK/Evira og jordbruksstatistikk fra TIKE.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap4-jordbruk.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/kofola/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Omsetning av kjemiske plantevernmidler. 1971-2007. Tonn

Kilde: Statens landbruksstilsyn/Mattilsynet.

Nitrogen og fosfor i omsatt handelsgjødsel. 1990-2007. Tonn

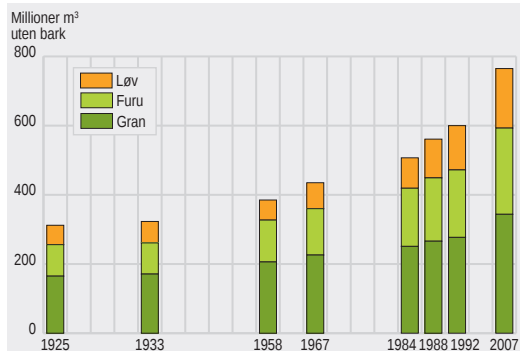
	Nitrogen	Fosfor
1990	110 418	16 002
1995	110 851	13 291
2000	107 410	13 325
2005	106 882	12 660
2007	107 588	12 155

Kilde: Statens landbruksstilsyn/Mattilsynet.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap4-jordbruk.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/kofola/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Volum av stående skog. 1925-2007

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Landsskogtakseringen.

Skogareal og annet trebevokst areal i utvalgte europeiske land

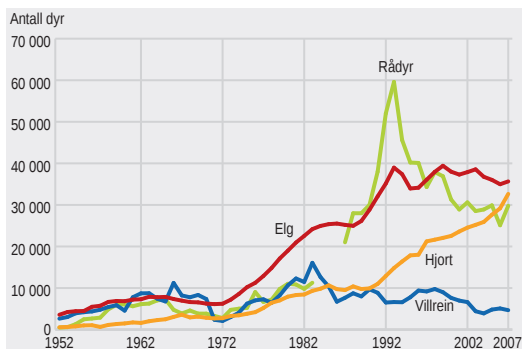
	Skogareal. 1 000 km ²	Trebevokst areal. 1 000 km ²	Skog per innbygger. Dekar
Norge	94	26	20,5
Sverige	275	33	30,6
Finland	225	8	43,1
Danmark	5	1	0,9
Storbritannia	28	0	0,5
Tyskland	111	0	1,3
Frankrike	156	17	2,6
Spania	179	103	4,3

Kilde: The Global Forest Resources Assessment 2005, FAO.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap5-skog.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/lst/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Antall felte elg, hjort, villrein og rådyr. 1952-2007

Kilde: Jaktstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Gjennomsnittlig antall drepte rovdyr per år. 1866-2006

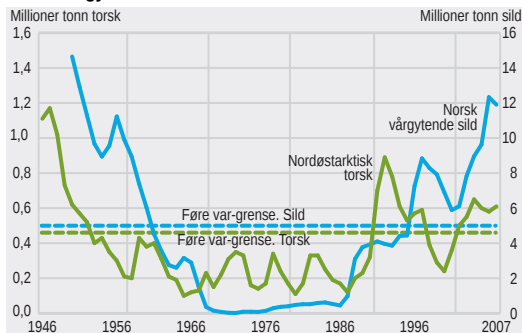
	1866-75	1926-35	1966-75	1997-2006
Ulv	41,5	4,2	0,1	4,9
Bjørn	121,6	2,5	0,4	3,8
Jerv	59,0	12,1	17,3	43,0
Gaupe	156,6	4,2	42,6	84,1

Kilde: Jaktstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap5-skog.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/rovdyravg/ http://www.ssb.no/elgjakt/ http://www.ssb.no/hjortejakt/ http://www.ssb.no/reinjakt/ http://www.ssb.no/srjakt/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Gytebestand og føre-var-grense for nordøstarktisk torsk og norsk vårgytende sild. 1946-2007. Millioner tonn

Kilde: Havforskningsinstituttet og ICES.

Fangstmengde etter hovedgrupper av fiskeslag. Salg av oppdrettet laks og ørret. 1980-2007. 1 000 tonn

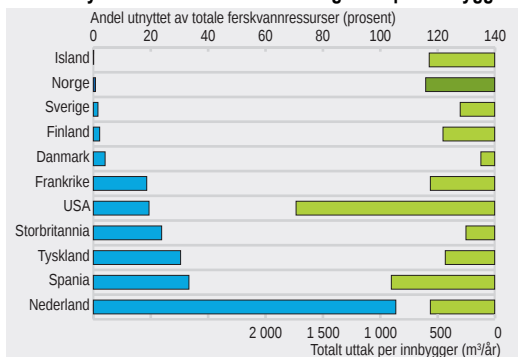
	1980	1990	2000	2007
Fiskerier. Fisk og skalldyr, i alt	2 400	1 592	2 699	2 385
Pelagisk fisk	1 703	1 101	2 079	1 672
Torsk og torskarted fisk	599	315	479	554
Flatfisk og bunnfisk	27	88	63	57
Annen fisk	21	15	8	7
Skalldyr og bløtdyr	50	73	71	95
Oppdrett, laks og ørret	8	150	489	814

Kilde: Fiskeridirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap6-fisk.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/fiskeri/ http://www.ssb.no/fiskeoppdrett/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Andel utnyttede ferskvannsressurser og uttak per innbygger

Kilde: OECD 2006. Tall for Norge er oppdatert i henhold til nye beregninger i Statistisk sentralbyrå.

Forbruk av ferskvann etter næringer og husholdninger¹. 2005 eller senest beregnede år

Brukergruppe	Estimert vannforbruk Mill. kbm
I alt	2 532
Husholdninger	345
Primærnæringer	1 005
Industri	1 090
Bergverksdrift	27
Annet	65

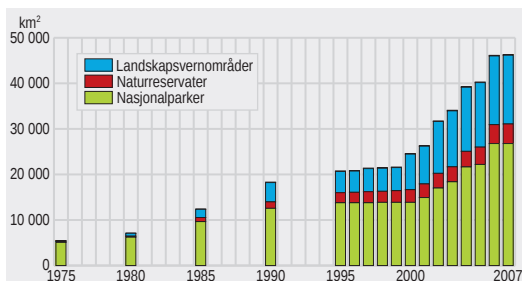
¹ Lekkasjer er ikke tatt med.

Kilde: Foreløpige beregninger fra Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap7-vann.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/vann_kostra/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Vernet areal etter lov om naturvern. 1975-2007

Kilde: Direktoratet for naturforvaltning.

Andel kystlinje innen 100 meter fra bygninger, status (01.01.2008) og endringer 1985-2007

Fylke	Status 01.01.2008	Endring 1985-1994 ¹	Endring 1995-2004	Endring 2005-2007
	Prosent	Prosentpoeng		
Hele landet	23,9	0,70	0,68	0,30
01 Østfold	42,5	0,52	0,41	0,26
02 Akershus	72,0	0,69	0,99	0,18
03 Oslo	80,7	1,08	...	...
06 Buskerud	68,7	1,04	0,41	0,68
07 Vestfold	44,8	0,69	0,75	0,25
08 Telemark	61,1	1,26	1,45	0,73
09 Aust-Agder	50,8	0,87	0,72	0,28
10 Vest-Agder	37,7	1,44	1,16	0,31
11 Rogaland	33,2	0,98	0,92	0,41
12 Hordaland	35,4	1,00	0,99	0,42
14 Sogn og Fjordane	24,0	0,91	0,58	0,32
15 Møre og Romsdal	28,5	0,86	0,73	0,31
16 Sør-Trøndelag	16,3	0,54	0,65	0,51
17 Nord-Trøndelag	15,1	0,56	0,66	0,25
18 Nordland	14,6	0,55	0,57	0,23
19 Troms	28,7	0,63	0,81	0,27
20 Finnmark	12,6	0,30	0,26	0,12

¹ Massivregistrering i GAB i 1993-1994 gjør at endringstall før 1995 er usikre. For Oslo er endringstall ikke tatt med.

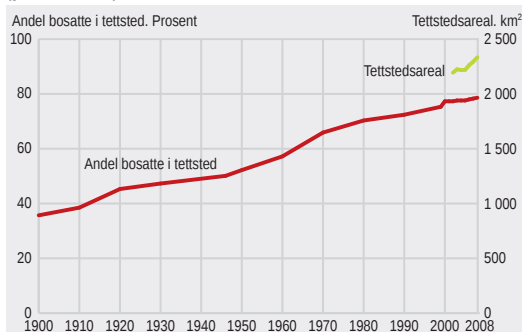
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap8-arealbruk.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/strandsone/ http://www.ssb.no/arealvern/
Statistikbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Areal

Andel av befolkningen bosatt i tettbygde strøk. 1900-2008 (per 01.01.08)

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tettsteder. Folkemengde og areal etter tettstedsstørrelse. 1. januar 2008

	Folkemengde	Areal	Areal per innbygger
		km ²	m ²
I alt	3 722 786	2 333,73	627
over 100 000	1 523 655	584,36	384
20 000 - 99 999	661 875	383,16	579
2 000 - 19 999	1 059 849	796,62	752
1 000 - 1 999	206 861	209,09	1 011
500 - 999	152 820	190,38	1 246
200 - 499	117 726	170,12	1 445

Kilde: Statens kartverk og Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap8-arealbruk.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/befteft/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder, kommunalt opparbeidede turstier og sykkelveier¹. 2001-2007

¹ Summert for kommunene som rapporterte hvert år i perioden, ca 50 prosent av alle kommuner.

Kilde: KOSTRA.

Dispensasjonspraksis i kommunal saksbehandling¹. 2001 og 2007

Områdetype	År	Antall søknader om dispensasjon innvilget	Andel søknader om dispensasjon innvilget. Prosent
Nye bygninger i landbruks-, natur- og friområder (LNF-områder)	2001	3 646	74
	2007	1 555	79
Nye bygninger i områder med byggeforbud langs ferskvann	2001	269	80
	2007	218	79
Nye bygninger i 100-metersbeltet langs sjø	2001	1 096	67
	2007	767	64
Tiltak i spesialområder for bevaring av kulturminner	2001	96	55
	2007	167	55
Antall dispensasjoner om motorferdsel i utmark innvilget	2001	11 863	94
	2007	12 225	92

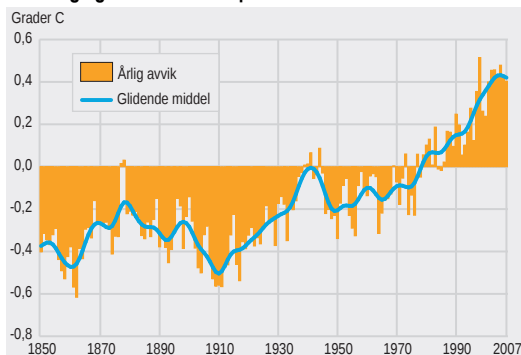
¹ For 2001 gjelder tallene kun kommuner som har rapportert, ca 80 % av alle kommuner.

Kilde: KOSTRA.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap8-arealbruk.pdf http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap5-skog.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/fysplan/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Utvikling i global middeltemperatur¹. 1850-2007

¹ Avvik i forhold til normalverdien for perioden 1961-1990.

Kilde: Climate Research Unit – University of East Anglia og Hadley Centre – UK Meteorological Office.

CO₂-utslipp¹, etter land. 2004 og endring fra 1990

	CO ₂ -utslipp 2004. Millioner tonn	Prosent av totalen i verden	Endring fra 1990. Prosent
USA	5 988	21,6	19,6
Kina	5 010	18,1	108,7
Russland	1 618	5,8	-32,4
Tyskland	886	3,2	-14,0
Storbritannia	562	2,0	-4,7
Ukraina	317	1,1	-55,9
Finland	69	0,2	21,8
Danmark	55	0,2	2,5
Sverige	55	0,2	-2,2
Norge	44	0,2	26,5

¹ Merk at tabellen inneholder bare CO₂, ikke øvrige klimagasser.

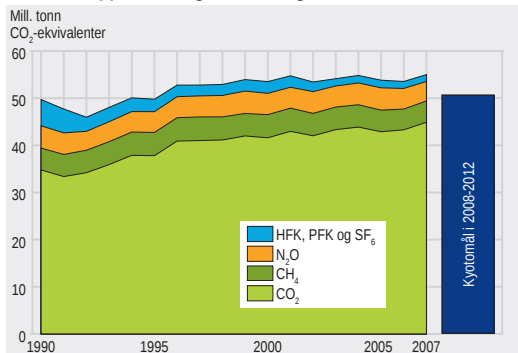
Kilde: FNs statistiske kontor.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap9-luft.pdf

Siste publisering <http://www.ssb.no/nrmiljo/>

Totale utslipp av klimagasser i Norge. 1990-2007

Kilde: Utslppsregnskapet til Statistisk sentralbyrå og Statens forurensningstilsyn.

Utslipp av klimagasser etter kilde. 1990-2007*. Millioner tonn CO₂-ekvivalenter

	1990	2000	2007*
Industri	19,3	17,4	14,7
Olje- og gassvirksomhet ¹	7,5	12,2	14,4
Veitrafikk	7,7	8,5	10,4
Landbruk	4,4	4,5	4,2
Skipsfart (fiske og innenriks)	3,4	4,0	3,8
Øvrige utslipp	7,3	6,9	7,5

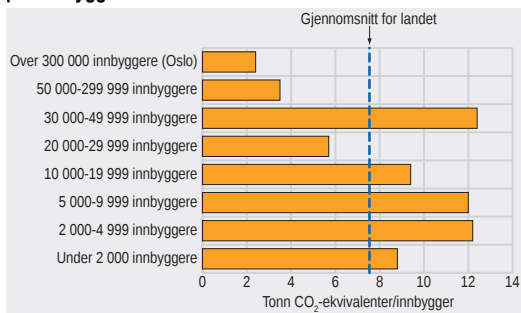
¹ Olje- og gassvirksomhet omfatter både aktivitet offshore og gassterminaler på land.

Kilde: Utslppsregnskapet til Statistisk sentralbyrå og Statens forurensningstilsyn.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap9-luft.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/nrmiljo/ http://www.ssb.no/klimagassn/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Gjennomsnittlig utslipp av klimagasser for kommuner gruppert etter antall innbyggere. 2006. Tonn CO₂-ekvivalenter per innbygger

Kilde: Utslippsregnskapet til Statistisk sentralbyrå og Statens forurensningstilsyn.

Utslippsintensitet for klimagasser, etter næring¹. Tonn CO₂-ekvivalenter per million kroner bruttoprodukt. 1990-2006*

	1990	2000	2006*
Norge ekskl. utenriks sjøfart	56,63	42,54	37,52
Jordbruk, skogbruk og fiske	305,81	234,89	196,24
Transport ekskl. utenriks sjøfart	131,42	153,49	140,90
Industri	155,47	126,64	91,08
Utvinning av olje og gass inkl. bergverk	50,22	40,90	43,52
Øvrige næringer i norsk økonomi ¹	10,12	6,92	5,96

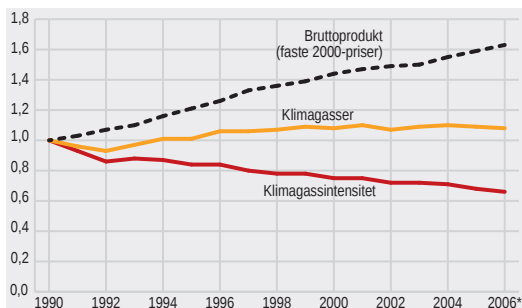
¹ Ekskl. utenriks sjøfart

Kilde: Nasjonalregnskapet og miljø, Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap9-luft.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/nrmiljo/ http://www.ssb.no/klimagassr/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Klimagassintensitet¹, utslipp av klimagasser og brutto- produkt (faste priser). Norge ekskl. utenriks sjøfart. 1990-2006*. Indeks 1990=1

¹ Klimagassintensitet er et uttrykk for forholdet mellom utslipp og verdiskapning, og uttrykkes her i CO₂-ekvivalenter per kroner verdiskapning (bruttoprodukt i faste priser).

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Husholdningene og de enkelte næringenes bidrag til totale klimagassutslipp og bruttoprodukt. 2006*

	Utslipp av klimagasser. Prosent	Bruttoprodukt (faste 2000 priser). Prosent
Jordbruk, skogbruk og fiske	10	2
Utvinning av olje og gass inkl. bergverk	22	22
Industri	24	12
Transport ekskl. utenriks sjøfart	13	4
Utenriks sjøfart	15	1
Kraft- og vannforsyning, Bygg- og anlegg	2	6
Tjenesteytende næringer ¹	2	35
Offentlig administrasjon ²	4	20
Husholdningene	9	

¹ Tjenesteytende næringer inkl. varehandel, reparasjoner, hotell- og restaurantvirksomhet.

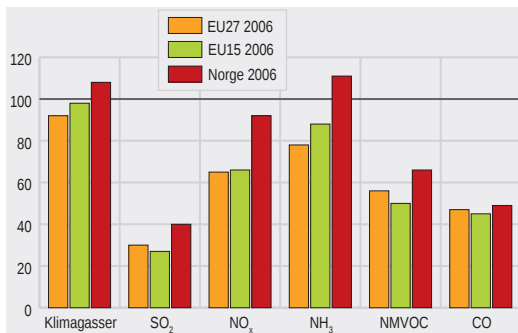
² Offentlig administrasjon inkl. undervisning og helse og sosialt arbeid.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap14-miljo.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/nrmiljo/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Indeksert utvikling i utslipp 1990-2006, EU¹ og Norge. 1990=100

¹ For EU gjelder SO₂ SO_x.

Kilde: EEA.

Utslipp av karbondioksid (CO₂), metan (CH₄), og lystgass (N₂O) 1990-2007, endring (prosent) og GWP-verdi for gassene

	CO ₂ Mill. tonn	CH ₄ Tusen tonn	N ₂ O Tusen tonn
1990	34,8	220,7	15,2
1995	37,8	235,0	14,2
2000	41,6	233,7	14,6
2005	42,9	218,2	15,3
2007	44,9	215,1	13,3
Endring 1990-2007 (prosent)	29,1	-2,5	-12,3
GWP-verdi ¹	1	21	310

¹ GWP-verdien (Global Warming Potential) for en gass er påvirkningen på drivhuseffekten sammenliknet med CO₂-påvirkningen.

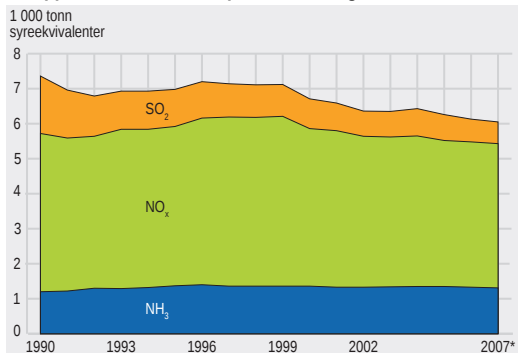
Kilde: Utslppsregnskapet til Statistisk sentralbyrå og Statens forurensningstilsyn.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap9-luft.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/nrmiljo/ http://www.ssb.no/klimagassn/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Luftforurensning

Utslipp av forsurende komponenter i Norge. 1990-2007

Kilde: Utslppsregnskapet til Statistisk sentralbyrå og Statens forurensningstilsyn.

Utslipp av SO₂ og NO_x per capita

	SO ₂		NO _x	
	Tonn utslipp/innbygger		Tonn utslipp/innbygger	
	1990	2006	1990	2006
Storbritannia	65	12	52	27
Tyskland	67	7	36	17
Den russiske føderasjonen ^{1,2}	41	13	24	19
Sverige	13	4	37	19
Danmark	35	5	53	34
Norge	12	4	49	40

¹ 2006-tall gjelder 2005. ² Kilde for tallene er "Gap-filled emissions used in EMEP models". Tallene omfatter bare den europeiske delen innen EMEP-regionen.

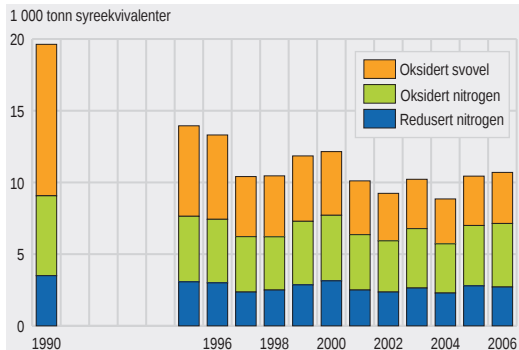
Kilde: EMEP.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap9-luft.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/svoveln/ http://www.ssb.no/agassn/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Luftforurensning

Avsetning av forsurende komponenter i Norge. 1990-2006

Kilde: Meteorologisk institutt/EMEP.

Import av ozonnedbrytende stoffer til Norge. 1986-2007. ODP-tonn¹

	ODP tonn
1986	2 911
1990	2 196
1995	97
2000	60
2005	15
2007	18

¹ De ulike stoffene har forskjellig ozonnedbrytende potensial (ODP), og stoffene er her vektet med sine spesifikke ODP-faktorer før summering.

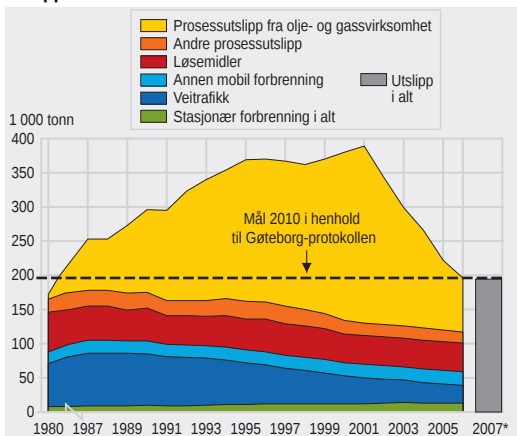
Kilde: Statens forurensningstilsyn.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap9-luft.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/svoveln
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Luftforurensning

Utslipp av NMVOC etter kilde. 1980-2007

Kilde: Utslppsregnskapet til Statistisk sentralbyrå og Statens forurensningstilsyn.

Utslipp av karbonmonoksid etter kilde. 1990-2006*. 1 000 tonn

	1990	1995	2000	2006*
I alt	868	735	566	421
Veitrafikk: avgasser	553	434	277	172
Boliger	152	159	163	145
Andre kilder	162	142	126	104

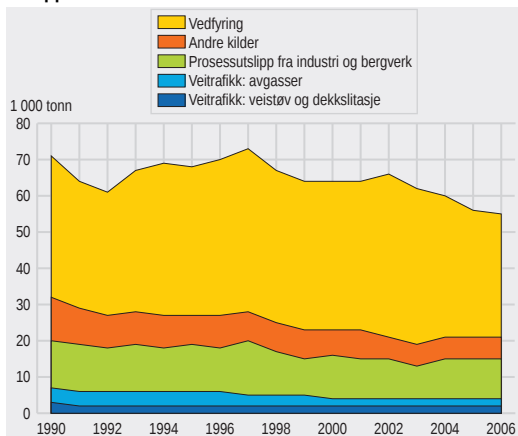
Kilde: Utslppsregnskapet til Statistisk sentralbyrå og Statens forurensningstilsyn.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap9-luft.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/svoveln/ http://www.ssb.no/agassn/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Luftforurensning

Utslipp av svevestøv etter kilde. 1990-2006

Kilde: Utslppsregnskapet til Statistisk sentralbyrå og Statens forurensningstilsyn.

Utslipp til luft av tungmetaller. 1990-2005. kg

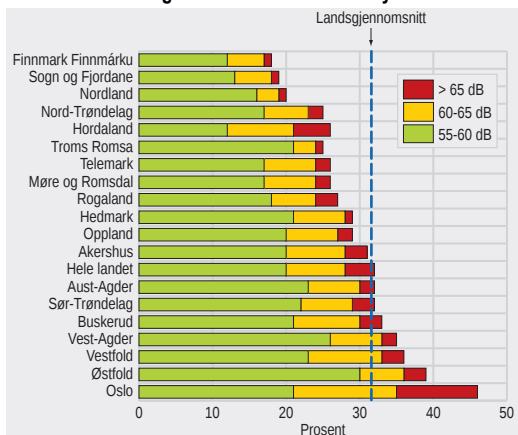
	1990	1995	2000	2005
Bly	187 457	23 459	9 014	7 569
Kvikksølv	1 506	877	756	690
Kadmium	1 112	985	690	542
Kobber	22 131	19 001	19 531	20 676
Krom	12 548	11 122	8 444	2 692
Arsen	3 144	2 947	2 439	1 470

Kilde: Utslppsregnskapet til Statistisk sentralbyrå og Statens forurensningstilsyn.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap9-luft.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/milgiftn/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Andel av befolkningen utsatt for veitrafikkstøy. 2006

Kilde: Statistisk sentralbyrås støymodell og Vegdirektoratet.

Støyplageindeks (SPI) etter kilde¹

	SPI 2006	Andel 2006. Prosent	Endring 1999-2006. Prosent
I alt – alle identifiserte kilder	578 400	100	3
Veitrafikk	456 400	79	8
Industri	25 200	4	-3
Annen næringsvirksomhet	15 500	3	1
Luftfart	21 300	4	-26
Jernbane	21 500	4	-33
Andre kilder ²	38 000	7	...

¹ Nedre grense for beregning av SPI er 50 dBA. For veitrafikkstøy er grensen 55 dBA, mens industri og næringsvirksomhet har 48 dBA som nedre grense. Skytebaner har 30 dBA frittfelt som nedre grense.

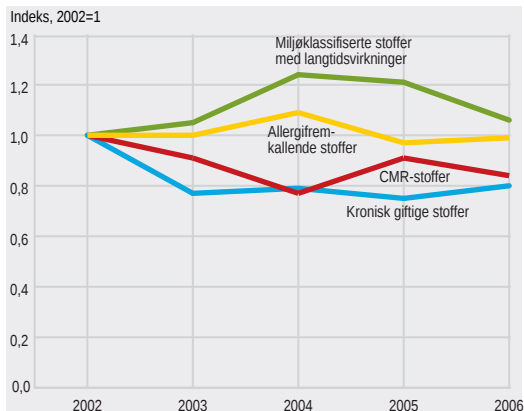
² Bygg- og anleggsvirksomhet, motorsportbaner og skytebaner. Nye SPI-verdier ikke beregnet i dette arbeidet. 1999-verdien brukes inntil videre også for 2006.

Kilde for 1999-verdi: SFT. Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap10-stoy.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/magasinet/miljo/art-2007-01-30-01.html

Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer fordelt på fareklasser. 2002-2006. Indeks 2002=1

Kilde: Miljøstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Bruk og utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer, fordelt på fareklasser. 2002-2006. 1 000 tonn

	2002	2004	2006
Bruk			
CMR-stoffer	5 883	7 474	5 245
Kronisk giftige stoffer	264	219	206
Allergifremkallende stoffer	141	126	148
Miljøfarlige stoffer med langtidsvirkning	75	82	63
Utslipp			
CMR-stoffer	15,2	11,7	12,9
Kronisk giftige stoffer	1,1	0,8	0,9
Allergifremkallende stoffer	2,9	3,2	2,9
Miljøfarlige stoffer med langtidsvirkning	4,2	5,3	4,5

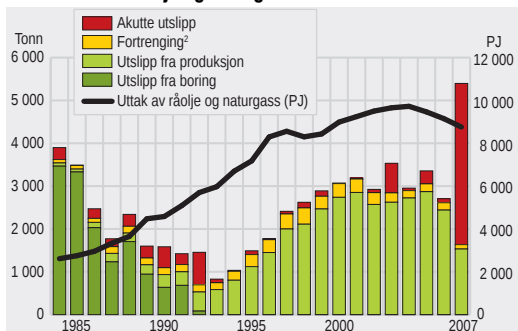
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap13-helse.pdf
 Siste publisering http://www.ssb.no/emner/01/04/rapp_200824/rapp_200824.pdf

Vannforurensning

Utslipp av olje fra off-shorevirksomheten på norsk sokkel¹. Tonn. Uttak av råolje og naturgass. PJ. 1984-2007

¹ Analysemetoden som er benyttet for utslippene med produsert vann og fortreningsvann, er endret i forhold til tidligere år. 2007-tallene er derfor ikke direkte sammenlignbare med tidligere år.

² Oljeholdig ballastvann i lagerceller på produksjonsplattformer som fortrenses når disse fylles med produsert olje.

Kilde: Statens forurensningstilsyn og Energiregnskapet, Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av fosfor og nitrogen til Nordsjøen (Svenskegrensa til Lindesnes). 1985-2006. Tonn

År	Fosfor ¹	Nitrogen ²
1985	1 465	32 231
1995	685	23 363
2005	532	18 567
2006	535	18 251

¹ Reduksjonsmål innen 2005: 732,5 tonn.

² Reduksjonsmål innen 2005: 16116 tonn.

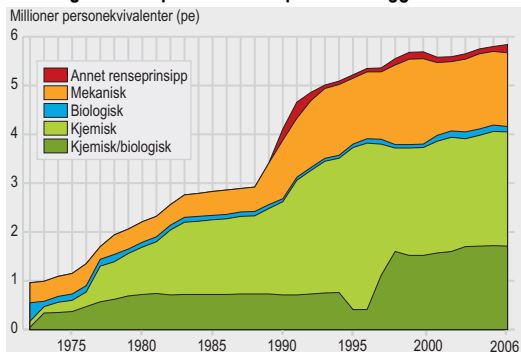
Kilde: Norsk institutt for vannforskning (NIVA).

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap12-avlop.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/avlut/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Vannforurensning

Utvikling i renskapasitet for avløpsrenseanlegg¹. 1972-2006

¹ Direkte (urenset) utslipp ikke inkludert.

Kilde: Avløpsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Totale utslipp av fosfor og nitrogen fra avløpsanlegg. 2000-2006

År	Fosfor		Nitrogen	
	I alt	Utslipp per tilknyttet innbygger	I alt	Utslipp per tilknyttet innbygger
	tonn	kg	tonn	kg
2000	1 296	0,29	17 374	3,88
2005	1 187	0,26	15 901	3,45
2006	1 205	0,26	16 467	3,50

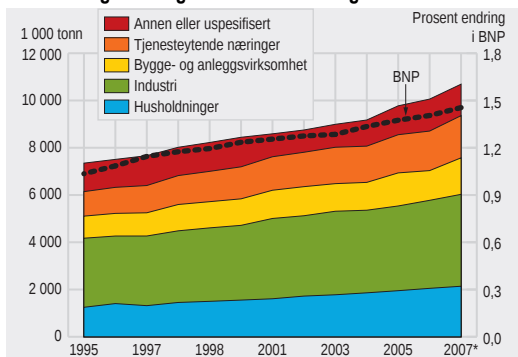
Kilde: Avløpsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap12-avlop.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/avlut/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Avfall

Avfallsmengde i Norge etter kilde. Endring BNP. 1995-2007

Kilde: Avfallsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Avfallsmengder i Norge etter materiale. 1995-2007. 1 000 tonn

Materiale	1995	2000	2005	2007*
I alt	7 347	8 442	9 774	10 690
Papir, papp og drikkekartong	841	1 046	1 173	1 258
Treavfall	1 333	1 313	1 520	1 603
Våtorganisk avfall	1 086	1 294	1 502	1 724
Plast	327	380	441	496
Metall	922	965	1 070	1 113
Farlig avfall	630	672	924	1 085
Andre materialer	2 207	2 772	3 144	3 411

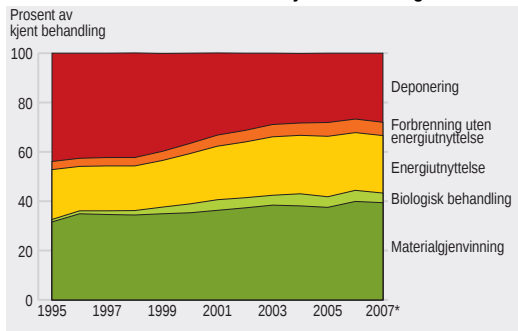
Kilde: Avfallsregnskap, Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap11-avfall.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/avfregno/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Avfall

Fordeling av vanlig avfall i Norge etter behandling. 1995-2007. Prosent av avfall med kjent behandling¹

¹ Farlig avfall er ikke medregnet i figuren.

Kilde: Avfallsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Farlig avfall til godkjent behandling i Norge, etter behandling og materiale. 2004 og 2006. 1 000 tonn

	2004	2006
Behandling		
Materialgjenvinning og energiutnyttelse	78,3	61,7
Sluttbehandling ¹	656,0	908,0
Eksport	80,6	71,1
Materiale		
Etsende	208,0	211,1
Oljeholdig	210,6	226,2
Tungmetallholdig	325,0	493,0
Annet	102,7	87,4

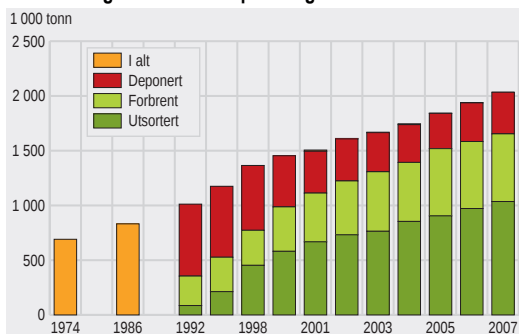
¹ Omfatter alle former for deponering, permanent lagring, forbrenning uten energiutnyttelse og behandling som gir ufarlige behandlingsprodukter.

Kilde: Avfallsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap11-avfall.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/spesavf/ http://www.ssb.no/avfregno/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Husholdningsavfall etter disponering. 1974-2007. 1 000 tonn

Kilde: Avfallsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Produsert husholdningsavfall og utsorteringsgrad. De 20 største kommunene. 2007

Kommuner sortert etter synkende innbyggertall	Produsert husholdningsavfall per innbygger. Kg	Andel husholdningsavfall utsortert for gjenvinning. Prosent
Oslo	404	42
Bergen	425	37
Trondheim	397	43
Stavanger	422	65
Bærum	430	58
Kristiansand	507	60
Fredrikstad	586	50
Tromsø	332	50
Sandnes	424	65
Drammen	499	57
Asker	419	48
Skien	509	42
Sarpsborg	390	40
Bodø	408	60
Skedsmo	412	39
Sandefjord	524	65
Ålesund	355	38
Larvik	464	62
Arendal	379	59
Karmøy	367	47

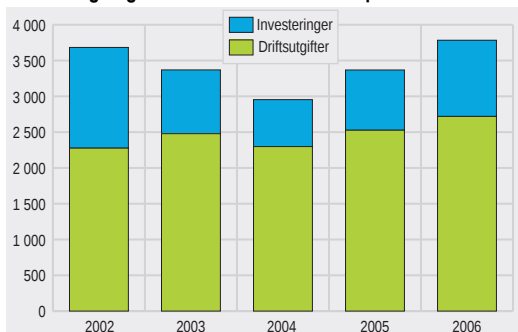
Kilde: Avfallsstatistikk, Statistisk sentralbyrå. Beregnet folkemengde, Statistikkbanken, Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap11-avfall.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/avfkomm/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Miljøvernutgifter

Miljøvernutgifter i industri og bergverk, fordelt på drifts- og investeringsutgifter. 2002-2006. Millioner løpende kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utgifter til miljøverntiltak, etter formål. 2006

	Millioner kroner	Prosent
I alt	3 783,8	100
Avfall	1 351,0	35,7
Avløp og produksjonsvann	1 119,3	29,6
Luft/Klima	1 089,4	28,8
Jord, grunnvann og overflatevann	34,5	0,9
Biologisk mangfold og landskap	5,5	0,1
Andre aktiviteter	184,0	4,9

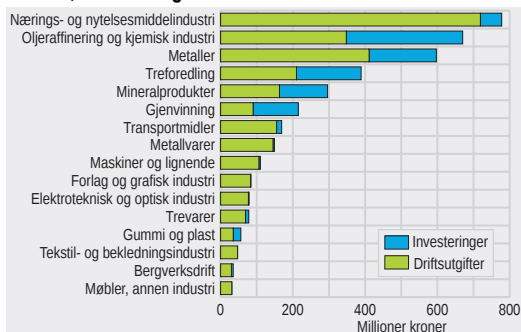
Kilde: Miljøvernkostnadsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap14-miljo.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/miljokostind/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Miljøvernutgifter

Investeringer og driftsutgifter til miljøverntiltak i bergverk og industri, etter næring. 2006. Millioner kroner

Kilde: Miljøvernkostnadsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Utgifter til miljøverntiltak i industrien, som andel av BNP. Norge, EU og utvalgte land. 2002-2004. Prosent

	2002	2003	2004
Norge	0,23	0,21	0,17
EU-27 ¹	0,38	0,35	0,35
EU-15 ¹	0,38	0,35	0,36
Italia	0,73	0,56	0,61
Belgia	0,50	0,46	0,48
Polen	0,62	0,57	0,42
Finland	0,37	0,31	0,34
Nederland	0,35	..	..
Østerrike	0,32	0,34	0,28
Sverige	0,30	0,30	0,28
Portugal	0,23	0,24	0,28
Spania	0,23	0,23	0,24
Storbritannia	0,20	0,25	0,24

¹ Estimerer beregnet av Eurostat.

Kilde: Eurostat; Statistisk sentralbyrå, miljøvernutgifter.

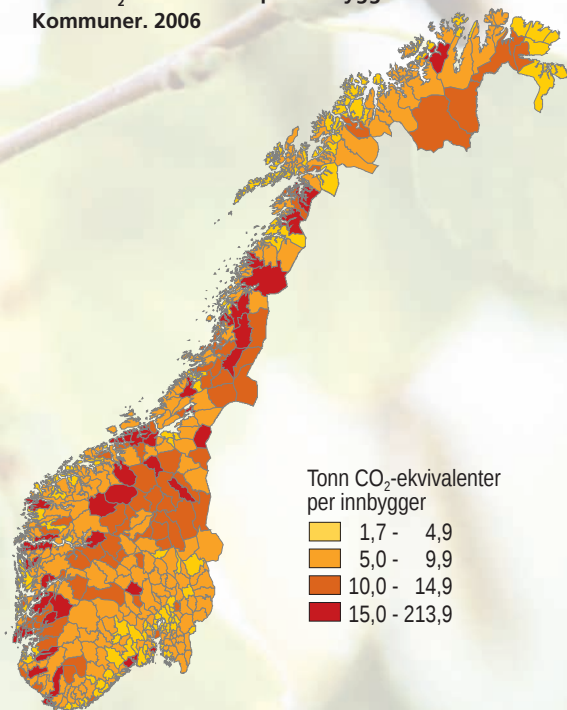
Mer informasjon

Naturressurser og miljø	http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/nrm2008/kap14-miljo.pdf
Siste publisering	http://www.ssb.no/miljokostind/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i siden for Siste publisering

Utslipp av klimagasser

Tonn CO₂-ekvivalenter per innbygger.

Kommuner. 2006

Kilde: Utslppsregnskapet til Statistisk sentralbyrå og Statens forurensningstilsyn. Kartgrunnlag: Statens kartverk.

Statistisk sentralbyrå

Oslo:

Kongens gate 6

Postboks 8131 Dep.

0033 Oslo

Telefon: 21 09 00 00

Telefaks: 21 09 49 73

Kongsvinger:

Oterveien 23

2225 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00

Telefaks: 62 88 50 30

E-post: ssb@ssb.no

Internett: www.ssb.no

ISBN 978-82-537-7479-4 Trykt versjon

ISBN 978-82-537-7480-0 Elektronisk versjon

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway